

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool Mozaïek te Antwerpen

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	8045
	Instelling	Vrije Basisschool Mozaïek
Directeur		Marianne BEL
Adres		Schoenstraat 4, 2140 BORGERHOUT
Telefoon		03-235.05.61
fax		03-235.05.61
e-mail		marianne.bel@scarlet.be
website/URL		www.gvbsmozaiek.be
	Bestuur van de instelling	962936 - VZW Centr. Kath. Schoolcom. Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Otto Veniusstraat 22 - 2000 ANTWERPEN 1
	Scholengemeenschap	120394 - groepering CKS te ANTWERPEN 1
adres		Lange Nieuwstraat 74 - 2000 ANTWERPEN 1
	CLB	114942 - Vrij CLB De Wissel Antwerpen te DEURNE
adres		Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	14/03/2011, 15/03/2011, 17/03/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	17/03/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	30/03/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Ilse De Volder
	Teamleden	Ludo De Lee
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	7
4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
4.2 Lager onderwijs: Nederlands	9
4.3 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	9
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	10
5.1 Personeelsbeheer	10
5.2 Professionalisering	10
5.3 Materieel beleid	10
5.4 Welzijn	10
5.5 Curriculum	10
5.6 Begeleiding	11
5.7 Evaluatie	11
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	13
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	14
7.1 Wat doet de school goed?	14
7.2 Wat kan de school verbeteren?	15
7.3 Wat moet de school verbeteren?	15
8. ADVIES	16
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	16

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van ~~de erkenning van de instelling~~ of van structuuronderdelen op te starten.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De leerlingenpopulatie van de vrije basisschool Mozaïek is een weerspiegeling van de plaatselijke bevolking. Het oude schoolgebouw, waarin ook een secundaire school van een ander schoolbestuur is gehuisvest, vertoont **ernstige infrastructurele problemen** die met mondjesmaat worden aangepakt. Het vele materiaal dat in hoeken, gangen en klassen staat opgestapeld, geeft de school een rommelig en onverzorgd uitzicht.

Een aantal gedreven en geëngageerde leerkrachten stuurt de sterke dynamiek aan die binnen de school aanwezig is. De **zorg- en GOK-leerkrachten** krijgen hierin een grote verantwoordelijkheid toegewezen. De meeste leerkrachten realiseren een **degelijke onderwijspraktijk op klasniveau**, maar op schoolniveau is er weinig continuïteit en samenhang in het onderwijsaanbod. De voorbije jaren wijzigde de teamsamenstelling grondig. De toekenning van de klas- en GOK-opdrachten is niet transparant en gebeurt weinig participatief. De vele verschuivingen binnen het team zorgen voor discontinuïteit in de uitvoering van de opdrachten.

Het leiderschap is in handen van de directeur die in de eerste plaats een aanspreekpunt is voor de ouders. Daarnaast lanceert zij, vanuit haar grote betrokkenheid om actueel onderwijs te realiseren, een **veelheid aan vernieuwingsinitiatieven**. De school mist echter een doelgerichte visie en een duidelijke koers die deze waardevolle initiatieven voldoende kunnen kaderen. Hierdoor krijgen vernieuwingen een weinig doordachte plaats binnen de schoolontwikkeling en blijven sommige initiatieven te veel een doel op zich. Het merendeel van de leerkrachten vertoont wel een **grote bereidheid om te participeren**, maar mist aansturing en opvolging. Hierdoor geven ze elk een eigen invulling aan de initiatieven. Het gebrek aan gezamenlijke doelgerichtheid leidt tot diversiteit in de uitvoering en tot ontgoocheling, omdat op schoolniveau het rendement van de inzet en het vele werk veeleer beperkt blijft.

De kleuterafdeling voldoet niet aan haar inspanningsverplichting om met kleuters zoveel mogelijk de ontwikkelingsdoelen (voor Nederlands) na te streven en te bereiken. Elke kleuteronderwijzer baseert zich op een netgebonden referentiekader dat gerelateerd is aan de ontwikkelings- en de leerplandoelen, maar vooralsnog ontbreekt een verticale opbouw op schoolniveau. Het onderwijsaanbod op klasniveau getuigt wel van een goede afstemming op kind- en groepsniveau. De leerkrachten ondersteunen talige activiteiten met concreet aanschouwelijk materiaal vanuit een thematische benadering.

De lagere afdeling voldoet aan haar resultaatsverplichting voor Nederlands. De manier waarop de leerkrachten met het nieuwe onderwijsleerpakket voor Nederlands omgaan, zorgt voor een evenwichtig aanbod van de verschillende domeinen. In overeenstemming met de schoolpopulatie besteden de leerkrachten in hun klaspraktijk op **een doelgerichte wijze aandacht aan spreken en luisteren**. Respectvol omgaan met elkaar krijgt hierbij bijkomend heel wat kansen. Op basis van de toetsen uit het onderwijsleerpakket en het leeraanbod blijken de leerlingen in voldoende mate de eindtermen Nederlands te bereiken. **De lagere afdeling voldoet niet aan haar resultaatsverplichting voor wereldoriëntatie.** Enkele leerkrachten proberen een nieuw onderwijsleerpakket uit en verrijken het onderwijsleeraanbod van wereldoriëntatie met een eigen creatieve inbreng waarbij ze verbanden leggen met de leerplandoelen. Het onderwijsleeraanbod voor wereldoriëntatie is in deze groepen een voorbeeld van goede praktijk. **Op schoolniveau ontbreekt in het onderwijsaanbod echter een transparante opbouw vanuit het leerplan.** Leerkrachten kiezen voor een thematische aanpak, maar

een doelgerichte verticale samenhang ontbreekt. Zo zijn de ruimte- en tijdschedulers niet gradueel opgebouwd en doorheen de leerjaren niet op elkaar afgestemd.

Op schoolniveau ontbreekt een duidelijke en coherente visie over het **volgsysteem**. De zoektocht naar digitaal systeem blokkeert momenteel de verdere ontwikkeling van een volgsysteem in beide afdelingen. De kleuteronderwijzers ontwikkelden een eigen registratiesysteem dat vooralsnog niet werd geïmplementeerd. Zij observeren de kleuters voor bepaalde deelaspecten van de ontwikkeling, maar ze doen dit elk op een verschillende manier. Structureel overleg om de werking van deze afdeling tussen de leerkrachten onderling op elkaar af te stemmen ontbreekt. De lagere afdeling zoekt naar een volgsysteem dat ook voor de rapportering kan worden aangewend. Het huidige volgsysteem is onvolledig en maakt het moeilijk om de ontwikkelingsevolutie van de leerlingen op te volgen. De actuele **rapportering** is vooral kwantitatief en gebaseerd op de toetsen van de onderwijsleerpakketten en eigen toetsen. In de doorstroming tussen de verschillende leerjaren zijn de totaal behaalde gemiddelde scores het referentiepunt. De school heeft geen expliciete visie op zittenblijven die het totaalbeeld van het kind in rekening brengt. Voor de toekenning van het getuigschrift basisonderwijs voorziet de school in duidelijke procedures. Sommige leerlingen volgen een specifiek traject als voorbereiding op een eerste leerjaar B van een secundaire afdeling. De leerkrachten beschikken over voldoende handelingsbekwaamheid om **een goed zorgbeleid** op te zetten en krijgen daarbij structureel ingebouwde zorgondersteuning om dit op adequate wijze te realiseren. Een functioneel volgsysteem dat de leervorderingen van kinderen met specifieke noden in kaart brengt, kan het zorgbeleid nog optimaliseren. De specifieke werkvorm op basis van een takenbord biedt het team een waardevol middel om gericht te differentiëren. De opdracht van het GOK- en het zorgteam is zeer ambitieus en weinig realistisch om haalbaar te zijn (en te blijven). De veelheid aan additionele taken biedt geen garantie dat de essentie van deze opdracht, een zorgbeleid op school-, leerkrachten- en leerlingniveau uitzetten, kan worden gerealiseerd.

De school slaagt er nog niet in om vanuit een **gezamenlijke doelgerichtheid** en via een **democratische besluitvorming** te komen tot een **participatief onderwijsbeleid**. Structureel en doelgericht **inhoudelijk overleg** over beleidsprioriteiten ontbreekt. De communicatie richt zich vooral op informatieverstrekking tijdens een schijnbaar weinig efficiënte vergadercultuur. Er is weinig visie rond een doeltreffend communicatiebeleid en de school beschikt niet over een duidelijke prioriteitenplanning die is afgestemd op de noden van de afzonderlijke afdelingen en van de school als geheel. In het kernteam is **geen vertegenwoordiging van klasleerkrachten**, wat maakt dat zij nauwelijks betrokken zijn bij het onderwijsbeleid op schoolniveau. De opvolging van de klasleerkrachten focust in hoofdzaak op een formele controle van gepresteerde onderwijstijd en van planningsdocumenten. Waardevolle kansen om leerkrachten erkenning te geven voor de gerealiseerde onderwijspraktijk en om hen te ondersteunen en te coachen bij het realiseren van de vooropgestelde prioriteiten gaan verloren. Hierdoor ontstaan kwaliteitsverschillen tussen klasgroepen en krijgen sommige leerkrachten een grote vrijheid in de invulling van hun klaspraktijk.

Binnen het team bestaat er een grote **bereidheid om samen school te maken**. Hiervoor moet de school vanuit een gezamenlijke doelgerichtheid op een participatieve wijze haar prioriteiten op school- en afdelingsniveau duidelijk afbakenen, vastleggen en realiseren. Om het onderwijsbeleid als school te optimaliseren en de tekorten op schoolniveau weg te werken zal het intern beleid gericht moeten investeren in het onderwijskundig aansturen, opvolgen en coachen op klas- en schoolniveau van de uitgezette koers.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
Nederlands
Lager onderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs
Curriculum
Onderwijsorganisatie
Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Rapporteringspraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- Aanwezigheid andere scholen in de onmiddellijke omgeving.
- Sterke verjonging van het leerkrachtenkorps in de lagere afdeling.
- Aanzienlijk aantal lestijden anderstalige nieuwkomers.
- Groot aantal lestijden gelijke onderwijskansenbeleid
- Veel verschillende nationaliteiten.
- Veel schommelingen binnen het team ten gevolge van afwezigheden om diverse redenen.
- Het schoolbestuur investeert stapsgewijs in de vernieuwing van de gebouwen.
- De gangen en sommige klassen liggen er rommelig bij door een opstapeling van materialen.
- De speelplaats vertoont een aantal gevaarlijke oneffenheden.
- De sanitaire voorzieningen veroorzaken een ernstige geurhinder.

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet niet

Vaststellingen

- De kleuteronderwijzers verwijzen naar de ontwikkelingsaspecten van een netgebonden referentiekader om de ontwikkelingsdoelen na te streven en deze met zoveel mogelijk kleuters te bereiken. De selectie van de ontwikkelingsdoelen gebeurt op klasniveau, maar een duidelijke continue opbouw op schoolniveau ontbreekt.

- De kleuteronderwijzers vullen het onderwijsleeraanbod op klasniveau in vanuit een thematische benadering. De concretisering van de klaspraktijk getuigt van een doordachte aanpak die aansluit bij de mogelijkheden en de noden van de kleuters.
- De keuze en de invulling van de thema's behoort tot de verantwoordelijkheid van de kleuteronderwijzers. De thema's zijn vrij traditioneel en overwegend kalendergebonden. In sommige klasgroepen vormen onderwijsleerpakketten de leidraad. De toepassing van deze pakketten gebeurt op een creatieve en persoonlijke wijze.
- Tussen de parallelgroepen is er een intense samenwerking met diverse klasdoorbrekende activiteiten. Parallelklassen hebben overwegend hetzelfde thema, maar hoe ze het thema effectief invullen verschilt. Er is een constructieve samenwerking tussen de verschillende klasgroepen.
- Op schoolniveau ontbreekt een duidelijke doorgaande lijn en opbouw van het leergebied. Dit geldt eveneens voor het volledige onderwijsaanbod in de kleuterschool. De thematische benadering integreert immers de ontwikkelingsdoelen van de verschillende leergebieden.
- De kleuterafdeling bewaakt niet systematisch de mate waarin ze de leerplandoelen aanbiedt en toepast. In de klaspraktijk komen de verschillende ontwikkelingsdomeinen evenwichtig aan bod en staan de leeractiviteiten centraal. Op klasniveau zoeken de kleuteronderwijzers naar een evenwichtig aanbod met een week- en dagplanning.
- Op schoolniveau ontbreekt een graduele opbouw van talige begrippen en instructietaal. Per thema worden de beoogde begrippen niet vastgelegd zodat ze niet doelgericht nagestreefd en geëvalueerd worden. Sommige klassen gebruiken gevisualiseerde stappenplannen voor de uitvoering van bepaalde activiteiten die het spreken en het luisteren kunnen ondersteunen.
- Het kleuterteam ontwikkelde zelf een meer adequaat kindvolgsysteem, maar vanuit het intern beleid werd de invoering in de praktijk niet verder opgevolgd of gestimuleerd. De school wilde immers de invoering van de kinddossiers tegelijkertijd digitaliseren maar vooralsnog ontbreekt hiervoor een gebruiksvriendelijk instrument. Voorlopig gebruikt het kleuterteam een weinig genuanceerd systeem dat veel ruimte biedt voor verschillen in interpretatie en dat op zich vooral leidt tot planlast zonder effectieve meerwaarde voor de klaspraktijk.
- De kleuteronderwijzers observeren de kinderen en inventariseren dit in een logboek. Welke aspecten zij daarbij in de focus zetten, bepaalt ieder voor zich. Over het algemeen richten deze observaties zich op het verwerven van bepaalde kennis en technieken. De ontwikkeling van de kleuters wordt tijdens de overgangsgesprekken doorgegeven aan de volgende klasleerkracht bij de start van het nieuwe schooljaar.
- Om na te gaan of de kleuters de overstap naar het eerste leerjaar kunnen maken, worden de kleuters voorbereid op de afname van een formele toets. De bevindingen van de kleuteronderwijzers worden aangevuld met de resultaten op deze toets. Tevens organiseert de school verschillende activiteiten die de overgang tussen de kleuter- en de lagere afdeling bevordert.
- De school realiseert verschillende waardevolle initiatieven die bruggen bouwen tussen de kleuter- en de lagere afdeling en die voor de kinderen van beide afdelingen zeer waardevol zijn omdat ze van en met elkaar kunnen leren.
- De kleuteronderwijzers hebben structureel geen formele overlegmomenten om vanuit een gezamenlijk gedragen visie de onderwijskundige werking op elkaar af te stemmen. Het informele overleg tussen de leerkrachten van de groepen met jongste kleuters leidt al tot enige samenwerking en samenhang tussen deze klassen.

4.2 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- Aan de hand van de methodegebonden toetsen kunnen de onderwijzers vaststellen dat de leerlingen de eindtermen Nederlands in voldoende mate bereiken.
- Sinds dit schooljaar introduceert de lagere afdeling een nieuw onderwijsleerpakket voor Nederlands. Behalve het eerste leerjaar dat een specifiek leerpakket volgt, volgen alle onderwijzers stapsgewijs de handleiding van deze methode. De wijze waarop de onderwijzers dit onderwijsleerpakket gebruiken, garandeert een gefaseerde graduele opbouw.
- Het team is tevreden over het nieuwe onderwijsleerpakket van Nederlands, hoewel ze soms uitbreiding noodzakelijk vinden voor de domeinen van schrijven (spelling) en taalbeschouwing. De uitgebreidheid van het onderwijsleeraanbod Nederlands maakt het noodzakelijk om leerstof in het onderwijsleerpakket te schrappen, maar op schoolniveau zijn hierover geen afspraken. Elke onderwijzer bepaalt autonoom welke aspecten wegvallen.
- De onderwijzers besteden expliciete aandacht aan spreken en luisteren. Uit de klaspraktijk blijkt duidelijk het effect met een opmerkelijke taalvaardigheid van de leerlingen.
- De school richt deeltijds een klas voor anderstalige leerlingen in. Een specifieke leerkracht geeft deze leerlingen een taalbad en beschikt hiervoor over heel wat doelgericht materiaal. Tijdens de lessen staan verklanken, verwoorden en herhalen voorop. Voor nieuwkomers die al iets langer in de school aanwezig zijn, worden korte, talige lesmomenten voorzien.
- Met ondersteuning van de pedagogische begeleiding namen de onderwijzers het leerplan Nederlands door. Een aantal onderwijzers brengt systematisch in beeld welke leerplandoelen van Nederlands aan bod komen. Zij gebruiken het leerplan Nederlands op functionele wijze. Op schoolniveau verschilt de wijze waarop onderwijzers het leerplan en de deelleerplannen van Nederlands hanteren.
- Een aantal klassen realiseert een sterke samenhang tussen Nederlands en andere leergebieden zoals muzische vorming en wereldoriëntatie. Het gebruik van het onderwijsleerpakket ondersteunt deze samenhang, maar verschillende onderwijzers besteden hier doelgericht ook zelf aandacht aan.
- Om de verschillen in leersnelheid tussen leerlingen op te vangen en om in remediërmogelijkheden te voorzien gebruikt de school in alle klassen een takenbord. Hoewel niet alle leerkrachten deze benadering even goed beheersen, wijst de klaspraktijk uit dat leerlingen onderwijs op maat krijgen en dat deze werkvorm motiverend is.
- Voor leerlingen met specifieke problemen voorziet de school in bijkomende ondersteuning door het GOK- en zorgteam. Elke klas beschikt over een vast aantal lestijden voor ondersteuning. Hoe deze lestijden ingezet worden, hangt af van de noden op leerlingen- en leerkrachtniveau.
- Voor leerlingen met een grote schoolse achterstand of specifieke problemen voorziet de school in een apart leertraject dat met alle betrokken wordt vastgelegd.

4.3 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

Vaststellingen

- Het onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie is leerkrachtafhankelijk en mist een graduele opbouw gebaseerd op het leerplan wereldoriëntatie. Op schoolniveau leidt dit tot een onsamenhangend onderwijsaanbod dat onvoldoende continuïteit garandeert.
- De onderwijzers gebruiken verschillende onderwijsleerpakketten als referentiekader en bronnenmateriaal om het onderwijsinhoudelijk aanbod van wereldoriëntatie vulling te geven. De meeste onderwijzers gebruiken een thematische benadering waarbij ze verschillende leerinhouden aan bod laten komen zonder duidelijke doelgerichtheid.
- Enkele leerkrachten toetsen het onderwijsaanbod op klasniveau op een transparante wijze aan de nieuwe leerplannen.
- Op eigen initiatief maken onderwijzers afspraken met andere leerjaren betreffende de keuze van de thema's. Op schoolniveau ontbreekt duidelijkheid rond wie wat aan bod laat komen en is er geen graduele opbouw voorzien vanuit de leerplannen.
- Sinds dit schooljaar proberen enkele klasgroepen op vrijwillige basis een nieuw onderwijsleerpakket uit. Zij vertrekken vanuit dit materiaal en verruimen het aanbod met eigen materiaal. Deze klasgroepen realiseren een sterk onderwijsaanbod met voorbeelden van zeer goede klaspraktijk.
- Op schoolniveau zijn er geen afspraken voor het gebruik van tijd- en ruimtekaders. Doorheen de verschillende leerjaren ontbreekt een graduele opbouw. Sommige kaders hebben geen functionele meerwaarde in de klaspraktijk en worden niet als referentiekader gebruikt.
- De wijze waarop leerkrachten de leerinhouden evalueren, verschilt. Er zijn hierover geen eenduidige afspraken op schoolniveau. Een enkele klas evalueert naast kennis eveneens vaardigheden en attitudes en heeft aandacht voor het proces. Op schoolniveau overweegt een eenzijdige toetscultuur voor het reproduceren van feitenkennis.
- Leerkrachten besteden in groeiende mate aandacht aan het zelfstandig leren van de leerlingen en het opzoeken en samenvatten van en communiceren over informatie. Zij maken daarbij gebruik van ICT-voorzieningen en een enkele klas maakt daarbij op geïntegreerde wijze gebruik van een SMART-bord.
- Het intern beleid overweegt de introductie van een nieuw onderwijsleerpakket. Wat de criteria zijn voor de selectie en op welke wijze de school deze invoering wil concretiseren, is weinig transparant.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.5.1 Onderwijsaanbod

5.5.2 Onderwijsorganisatie

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Vaststellingen

- De organisatorische aansturing van de school neemt de directeur op zich. Zij bepaalt de toewijzing van de opdrachten. Het team krijgt de mogelijkheid om een eigen voorkeur aan te geven. Waarom bepaalde keuzes en toewijzingen uiteindelijk gebeuren, is niet steeds even duidelijk. Zo waren er de voorbije jaren heel wat verschuivingen binnen de GOK-opdrachten die een impact hebben op het rendement. De toewijzing van deze opdrachten gebeurt niet steeds op basis van expertise. Welke visie de directeur bij de toewijzing van opdrachten hanteert, is niet transparant.
- De school heeft een relatief hoog aantal afwezigheden binnen het team die de schoolorganisatie niet steeds even eenvoudig maken. Er wordt voorzien in 'hotelklassen' waarbij de kinderen verdeeld worden over verschillende klasgroepen. Elke leraar zorgt voor een passend onderwijsaanbod met contractwerk voor deze periode.
- De school krijgt een aantal aanvullende lestijden vanuit het schoolbestuur om een vlotte doorstroming naar het secundair onderwijs te bevorderen. Hoe de school deze opgebouwde expertise verder wil aanwenden, is niet duidelijk.
- De directeur investeert in de verhoging van de samenwerking tussen de kleuter en de lagere afdeling. Professioneel groeien beide afdelingen naar elkaar toe. Activiteiten zoals het peter- en meterschap ervaren beide afdelingen als zeer constructief.
- De formele werking van de school met lessenroosters en planningsdocumenten wordt opgevolgd. De mate waarop dit op een efficiënte en op een kwalitatieve wijze gebeurt, krijgt weinig expliciete aandacht.
- In de kleuterafdeling wordt met een flexibele groepswerking het doorschuiven van de jongste kleuters naar een volgende klasgroep vergemakkelijkt. De intensieve klasdoorbrekende werking biedt daarvoor waardevolle kansen. Infrastructurele aanpassingen kunnen deze werking nog intensifiëren.
- De schoolgebouwen belemmeren soms een vlotte schoolorganisatie. Het speelplaatstoezicht en de refterorganisatie verlopen niet op een efficiënte wijze. Door samen te zoeken naar de meest adequate opvang die het welbevinden van de kinderen en het team bevordert, kan de school haar aanpak in de toekomst nog verbeteren.

5.6 Begeleiding

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op een redelijke tot sterke aandacht voor:

- ontwikkeling

Vaststellingen

- De school heeft geen duidelijke visie over hoe zij haar leerprestaties wil evalueren. De praktijk wijst uit dat elk teamlid naar eigen goeddunken de evaluatie van leerprestaties invult en concretiseert.
- In de kleuterafdeling gebruiken de onderwijzers een verscheidenheid aan eigen observatie-instrumenten. Tevens hanteert deze afdeling een kindvolgsysteem dat het team als weinig functioneel ervaart. Vorig jaar ontwikkelden de kleuteronderwijzers een observatiesysteem dat door iedereen gedragen werd. Tot op heden voerde de school dit systeem nog niet in. Voor de leerkrachten is niet duidelijk of dit systeem al dan niet zal worden gebruikt.
- Op het einde van de kleuterschool neemt de school gestandaardiseerde testinstrumenten af. Om de slaagkansen te bevorderen, worden de kleuters op deze tests voorbereid. Wat de meerwaarde is van deze toetsen om een uitspraak te doen over de overgang naar de lagere afdeling stelt de school momenteel in vraag. De resultaten worden bekeken in samenhang met de ervaring die de kleuteronderwijzers over de kleuters hebben. Kinderen krijgen bijkomende ondersteuning en een gedifferentieerd aanbod met het takenbord indien nodig.
- In de lagere afdeling worden de leerprestaties van de leergebieden waarvoor de school een onderwijsleerpakket hanteert, nagegaan met de toetsen uit de pakketten. Vaak vullen de leerkrachten dit toetsenpakket nog aan met eigen toetsen.
- Ook voor de andere leergebieden werkt het team met eigen ontworpen toetsen. De teamleden stellen zich geen vragen betreffende de validiteit van de gehanteerde toetsen. De invulling is gebaseerd op intuïtie en ervaring en er is weinig of geen relatie met de vooropgestelde of nagestreefde doelen.
- Bij de evaluatie van wereldoriëntatie overweegt vooral feitenkennis. Er is geen verband met de leerplandoelen en het nagaan van vaardigheden en attitudes. Een enkele onderwijzer heeft aandacht voor een brede evaluatie en stimuleert leerlingen om zichzelf en anderen te durven beoordelen.
- Voor enkele deelleergebieden van Nederlands gebruikt de lagere afdeling naast de methodegebonden toetsen ook gestandaardiseerde toetsen in een leerlingvolgsysteem. Eventuele problemen worden klassikaal, in groepjes of in een individueel traject herhaald of verder ingeoefend.
- Per kind voorziet de school in een volgdoossier en een logboek waarin de informatie geïnventariseerd wordt. In welke mate het volgdoossier een meerwaarde heeft voor de klaspraktijk is weinig duidelijk. Vaak hanteren klasleerkrachten een eigen systeem om vanuit een functioneel klasoverzicht hun onderwijsaanbod in te vullen. Kinderen met specifieke onderwijsbehoeften worden besproken op een MDO waarbij gezocht wordt naar een passende aanpak. Ouders worden hierbij als volwaardige partner betrokken.
- De school wil haar kindvolgsysteem digitaliseren, maar is nog zoekende naar een adequaat en functioneel systeem.

5.7.2 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op een redelijke tot sterke aandacht voor:

- ontwikkeling

Vaststellingen

- De school stelt zich laagdrempelig op tegenover ouders. Ouders zijn steeds welkom en kunnen steeds terecht bij de directeur en de leerkrachten. In de namiddag kunnen ouders de kinderen ophalen in de klas en zijn leerkrachten steeds beschikbaar voor een gesprek.
- De kleuterafdeling voorziet in een heen- en weerschriftje waar ouders geïnformeerd worden over specifieke activiteiten en andere 'weetjes' en waar de ouders zelf ook informatie in kunnen schrijven.
- Op schoolniveau ontwikkelde het team nog geen eigen visie van waaruit zij haar rapporteringspraktijk motiveert. Het rapport in de lagere afdeling focust sterk eenzijdig op een kwantitatieve benadering en geeft de ontwikkelingsevolutie van een leerling slechts beperkt weer.
- Via formele oudercontacten worden de leer- en ontwikkelingsevolutie van de kinderen uitvoeriger toegelicht.
- Hoewel de lagere afdeling duidelijk aandacht heeft voor individualisering in de onderwijspraktijk, blijkt dit niet uit de rapporten.
- Overwegend worden de leerprestaties voor de verschillende leergebieden beoordeeld met een cijfer maar hoe deze cijfers geïnterpreteerd kunnen worden is niet echt duidelijk. Deze cijfers zijn weinig zeggend en verduidelijken de evolutie van de leerling niet over de verschillende rapportperiodes heen. De cijfergegevens weerspiegelen slechts een gedeelte van het onderwijsaanbod namelijk datgene van de meetbare leerinhouden. De overige verworven kennis, inzichten en vaardigheden worden binnen deze vorm van rapportering niet opgenomen.
- Enkele malen per schooljaar krijgen de leerlingen een sportrapport waarbij een zeer beperkt aantal vaardigheden geëvalueerd worden. De soms complexe talige formulering van dit rapport is weinig afgestemd op de sociale achtergrond van de leerlingen. Wat de meerwaarde is van deze wijze van evalueren, wordt op schoolniveau niet echt in vraag gesteld.
- Sommige onderwijzers voorzien in een uitgebreide kwalitatieve beoordeling van de ontwikkelingsevolutie van de leerlingen maar de wijze waarop dit gebeurt, is sterk leerkrachtafhankelijk.
- Voor de overgang tussen de verschillende leerjaren legde de school in het verleden een kwantitatieve 'norm' vast met gemiddelde waarden per leergebied en een totaal gemiddelde. Deze benadering komt vrij arbitrair over en strookt niet echt met de gedifferentieerde onderwijsaanpak die de school realiseert binnen de klaspraktijk. De vraag is in welke mate de school het totaalbeeld van het kind in voldoende mate in rekening brengt om beslissingen te treffen betreffende zittenblijven. Op schoolniveau is er geen gemeenschappelijk gedragen visie binnen het team. Toch zoekt de school in de praktijk tijdens het zorgoverleg naar de aanpak die het meest aansluit bij de noden van elk kind.
- De toekenning van het getuigschrift basisonderwijs gebeurt volgens een aantal vastgelegde procedures. Hoewel deze benadering vrij arbitrair vast ligt, houdt de school op constructieve wijze rekening met het ontwikkelingstraject bij de uiteindelijke toekenning ervan.

- De school is zoekende naar een rapportering die meer afgestemd is op de schoolwerking en wil daarbij meer samenhang met een digitaal kinddossier. Zij testte al een systeem uit maar dit bleek niet te voldoen.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Het kernteam, samengesteld uit het zorg- en GOK-team, ondersteunt het leiderschap tijdens geregeld structureel overleg. Binnen het kernteam ontbreekt een vertegenwoordiging van de leerkrachten waardoor de besluitvorming weinig gedragen wordt binnen het team.
- De directeur, die ruime ervaring heeft in deze school, stuurt de organisatorische werking aan op efficiënte wijze. Zij delegeert verschillende taken binnen het team.
- Sommige teamleden krijgen een veelheid aan opdrachten toegewezen die weinig realistisch en haalbaar zijn om deze op een kwaliteitsvolle wijze te kunnen uitvoeren. De combinatie van bepaalde taken is daarenboven weinig voor de hand liggend.
- De school beschikt niet over een duidelijke strategie om de prioriteiten en de vele vernieuwingsinitiatieven in de praktijk te implementeren. De leerkrachten zijn hiervoor zelf verantwoordelijk, maar of en hoe zij de gemaakte afspraken naleven, wordt niet systematisch opgevolgd en gecoacht op klas- en schoolniveau.
- Het team neemt vele vernieuwingsinitiatieven, maar een duidelijk onderwijskundig beleid vanuit een gezamenlijk gedragen visie ontbreekt.
- De communicatie binnen het team verloopt soms moeilijk door een gebrek aan transparantie en doordat er onvoldoende wordt ingespeeld op wat er binnen de school leeft. Sommige teamleden durven onvoldoende voor de eigen mening gaan staan, anderen doen dat wel maar met weinig resultaat tot gevolg.
- De school beschikt niet over een duidelijke prioriteitenplanning op korte- en lange termijn, gedragen door het team en gebaseerd op een sterkte-zwakteanalyse. De school vertrekt in haar werking in hoofdzaak vanuit de verschillende GOK-cycli.
- De school stelt de ontwikkeling van leerlijnen en de doorstroming als een van haar GOK-prioriteiten voorop, maar de concrete uitwerking blijft eenzijdig de verantwoordelijkheid van de leerkrachten. De vele GOK-doelstellingen nastreven en realiseren is weinig realistisch.
- De opvolging door de directeur richt zich vooral op formele, organisatorische zaken (stiptheid, klasboeken, documenten, ...) en weinig op de onderwijskundige werking van de school. De directeur doet sporadisch doorloopbezoeken en geen formele klasbezoeken. Zij informeert zich vooral indirect over het klasgebeuren.
- Het team krijgt in de uitvoering veel autonomie. Uit de onderwijspraktijk blijkt dat de leerkrachten de afspraken betreffende de onderwijskundige werking soms zeer divers invullen.
- De voorbije periode organiseerde de directeur functioneringsgesprekken. De leerkrachten vonden deze gesprekken zeer positief en zijn hoopvol voor de bijstellingen die op basis hiervan zullen gebeuren.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In beide afdelingen realiseren gedreven en gemotiveerde leerkrachten een goede klaspraktijk.
- In de lagere afdeling besteden de leerkrachten doelgericht aandacht aan spreken en luisteren.
- Een aantal leerkrachten past het leerplan functioneel toe bij de planning van lessen en activiteiten.
- Kinderen krijgen ruime kansen om van en met elkaar te leren tijdens klasinterne en klasdoorbrekende activiteiten.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De school voorziet in specifieke werkvormen om een gedifferentieerd aanbod aan te bieden, rekening houdend met de beginsituatie van de leerlingen.
- Er is een doelgerichte aandacht voor de doorstroming van de leerlingen binnen en tussen de verschillende onderwijsniveaus.
- Via individuele nascholing en vraaggestuurde begeleiding optimaliseert de school verschillende aspecten van haar werking.
- Een aantal leerkrachten van parallelklassen en aansluitende klasgroepen benut de mogelijkheid om van en met elkaar te leren via de gerichte samenwerking.
- De zorg- en GOK-werking ondersteunen het onderwijskundig functioneren van leerkrachten op klas- en leerlingenniveau.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het kernteam ondersteunt het schoolbeleid.
- Er zijn duidelijke organisatorische afspraken die worden nageleefd.
- De leerkrachten krijgen kansen om vernieuwende initiatieven te nemen.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De lagere afdeling kan het aanbod Nederlands in onderling overleg afstemmen op de leerlingenpopulatie op basis van het leerplan.
- De kleuterafdeling kan de samenhang in het thematisch onderwijsaanbod op basis van het leerplan beter op elkaar afstemmen via geregeld structureel overleg.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De school kan de onderwijsorganisatie realiseren vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid en vanuit een gemeenschappelijk gedragen concretisering, rekening houdend met de mogelijkheden en het welbevinden van alle betrokkenen.
- De school kan de veelheid aan documenten en de relevantie van alle initiatieven kritisch in vraag stellen en functioneel bijsturen.

- Vanuit een gemeenschappelijk gedragen visie op evaluatie kunnen de onderwijzers het rapport optimaliseren met aandacht voor zowel een proces- als een productgerichte invulling.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De school kan een participatief beleid uitzetten op basis van inspraak.
- De school kan vanuit een gezamenlijk gedragen visie een haalbaar aantal prioriteiten bepalen en deze op een gefaseerde wijze realiseren.
- De school kan het nastreven van deze gekozen prioriteiten nauwgezet opvolgen en coachen en de vooropgestelde planning enkel bijsturen indien nodig.
- De school kan de formele overlegmomenten functioneel afstemmen op de prioriteiten in functie van de noden van elke afdeling.
- De school kan de opdracht van het leiderschap evenwichtiger invullen zodat voldoende tijd blijft voor het onderwijskundig beleid van de school.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuterafdeling moet meer samenhang en continuïteit in de thematische benadering (van Nederlands) realiseren.
- De lagere afdeling moet meer samenhang en continuïteit in het leeraanbod van wereldoriëntatie realiseren.
- De school moet voor de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie vertrekken van een duidelijke visie op schoolniveau met aandacht voor een passende evaluatiepraktijk die het intern beleid aanstuurt en constructief opvolgt.
- De school moet haar pedagogische beleid in functie van de erkenningsvoorwaarden optimaliseren vanuit een doelgerichte en haalbare prioriteitenplanning op korte en middellange termijn.

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de subsidiëring:

- Nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

Kleuteronderwijs

omwille van onvoldoende nastreven van de ontwikkelingsdoelen voor
Nederlands

Lager onderwijs

omwille van onvoldoende bereiken van de leergebiedgebonden eindtermen of
nastreven van de attitudinale eindtermen voor
wereldoriëntatie

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 maart 2014** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Ilse De Volder

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: